

ÕIGUSKANTSLER

Teie

nr

Õiguskantsler 21.07.2011 nr 6-5/111009/1103686

Seisukoht vastuolu mittetuvastamise kohta

Lugupeetud

Täna Teid [...]2011 õiguskantslerile saadetud avalduse eest. Oma pöördumises tõstatasite küsimuse Saue Vallavalitsuse 24.07.2007. a. määruse nr 04 „Lapse koolieelsesse lasteasutusse vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise kord“ § 2 lõike 4 kohta.

Olles tutvunud Teie avalduse ja asjakohaste õigusaktidega leian, et Saue Vallavalitsuse 24.07.2007. a. määruse nr 04 „Lapse koolieelsesse lasteasutusse vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise kord“ § 2 lõige 4 on põhiseaduse (PS) ja seadusega kooskõlas.

I Asjaolud ja menetluse käik

1. Mulle saadetud avalduses leiate, et Saue Vallavalitsuse 24.07.2007. a. määruse nr 04 „Lapse koolieelsesse lasteasutusse vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise kord“ § 2 lõige 4 eelistab lasteaiakohtade saamisel varem sündinud lapsi ning ei loo kriteeriumitele vastavatele lastele võrdseid võimalusi lasteaiakoha saamiseks. Olete seisukohal, et lapsi koheldakse ebavõrdset, kuna lasteaiakohti jagatakse vastavalt järjekorrale, mis on moodustatud lapsevanemate kirjalike avalduste ajalise esitamise alusel.

2. Olete kõnealuses küsimuses pöördunud Saue vallavanema ja abivallavanema poole, kuid kumbki ametnik ei pidanud Teie tõstatatud probleemi põhjendatuks.

II Õiguskantsleri seisukoht

3. Teie avalduse lahendamiseks kontrollisin Saue Vallavalitsuse 24.07.2007. a. määruse nr 04 „Lapse koolieelsesse lasteasutusse vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise kord“ § 2 lõike 4 vastavust põhiseaduse (täpsemalt õigus haridusele) ja koolieelsete lasteasutuste seadusega.

4. Seaduse tasandil on reguleeritud kohalike omavalitsuste kohustus võimaldada lastele lasteaiakoht. See kohustus baseerub PS § 37, mille lõige 1 lause 1 sätestab igäühe õiguse

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

haridusele. Koolieelse lasteasutuse seaduse (KELS) § 10 lõike 1 kohaselt on valla- või linnavalitsuse kohustus luua kõigile pooleteise- kuni seitsmeaastastele lastele, kelle elukoht on antud valla või linna haldusterritooriumil ning kelle vanemad seda soovivad, võimalus käia teeninduspiirkonna lasteasutuses. Omavalitsusel on seega seadusest tulenev kohustus oma territooriumil elavale lapsele tagada võimalus saada alusharidust.

5. KELS § 16¹ lõike 2 kohaselt algab õppeaasta 1. septembril ning § 15 lõike 4 kohaselt kehtestab laste lasteasutusse vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra valla- või linnavalitsus. Seadus jätab lasteasutusse vastuvõtu ja väljaarvamise korra koostamise alused täpsustamata. Kuivõrd seadus ei sea lasteasutusse vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korrale eraldi tingimusi, on kohalik omavalitsus lasteasutusse vastuvõtu ja väljaarvamise korra koostamisel suhteliselt vaba. On oluline märkida, et kohalikul omavalitsusel on sellele vaatamata kohustus kõigile vastavas vanuses soovijatele lasteaiakoht tagada.

6. Eelnevalt tulenevalt olen seisukohal, et kohalik omavalitsus peab tegema kõik selleks, et võimaldada oma territooriumil elavatele lastele alushariduse omandamise võimalus. Kui lasteaiakohtade jaotamisel peaks olema siiski vajalik järjekorra koostamine, siis sellele seadus piiranguid ei sea. Seadus annab kohalikule omavalitsusele otsustusruumi selles osas, milliste kriteeriumite järgi lasteaiajärjekordi koostada, mh on lubatav laste järjekorda arvamine avalduse esitamise aja järgi, kus paratamatult on varem sündinud laps soovitud lasteaeda pääsemisel nimekirjas eespool. Sellest tulenevalt tuleb asuda seisukohale, et laste vanuse järgi lasteaiajärjekorda panemine on seadusega kooskõlas.

7. Kuna lasteaiakoht tuleb kohaliku omavalitsuse poolt tagada kõigile vähemalt pooleteise aastastele lastele, siis on eraldi küsimus see, kas Saue vald on selle kohustuse oma valla elanike ees täitnud. Kuna Teie avalduses selles osas otsest kaebust ei olnud, siis ma seda küsimust eraldi ei analüüsinud.

Antud küsimuse puhul tuleb silmas pidada ka asjaolu, et Saue vald võimaldab 20. novembri 2010. a. määruse nr 25 „Erakooli, koolieelse lasteasutuse ja lapsehoiuteenuse toetamise kord“ kohaselt toetust eralasteaiale, kus käib Saue valla territooriumil elav laps vanuses poolteist kuni seitse eluaastat. Sellega võimaldab Saue vald lasteaiakohta ka nendele, kes munitsipaallasteaeda ehk olude sunnil parajasti ära ei mahu.

Kohalike omavalitsuste võimekust lasteaiakohtade ja alushariduse tagamisel on õiguskantsleril plaanis ka eraldi analüüsida ja saata kõigile omavalitsustele täitmiseks vastavad küsimustikud. Kogutavate andmete põhjal on õiguskantsleril plaanis põhjalikum analüüs selgitamaks välja, milline on tegelik olukord lasteaiakohtade osas ning kuidas suudavad kohalikud omavalitsused alushariduse võimaldamise kohustust täita.

8. Lisaks eelnevale olete oma avalduses välja toonud, et Saue vallas on lasteaiakohale õigus lastel, kes on 1. septembriks saanud kolme aastaseks ja kelle vanemad on mh avaldanud selleks soovi.

Eelnevalt viidatud KELS § 10 lõike 1 kohaselt tuleb kohalikel omavalitsustel lasteaiakoht tagada kõigile pooleteise- kuni seitsmeaastastele lastele. Saue Vallavalitsuse 24.07.2007. a. määrusest nr 04 „Lapse koolieelses lasteasutusse vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise kord“ ei nähtu, et Saue vald võimaldaks lasteaiakoha üksnes lastele alates kolmandast eluaastast. Sellest tulenevalt tuleb asuda seisukohale, et Saue vald järgib KELS § 10 lõiget 1.

9. Kui leiate siiski, et Teie lapsele ei ole Saue vallas alushariduse saamine tagatud (ei munitsipaal-ega eralasteaiateenuse saamise näol), või Teil on andmeid, et lasteaia koha saamiseks Saue vallas peab laps olema vähemalt kolmeaastane, siis palun Teil uuesti avaldusega õiguskantsleri poole pöörduda. Uues avalduses palun Teil märkida alus, millel väited põhinevad ning täiendavalt lisada asjakohane kirjavahetus kohaliku omavalitsusega või muu dokumentatsioon, mis annaks rikkumisest ülevaate.

Taolistel juhtudel saab õiguskantsler kasutada kõiki õiguskantsleri seaduses antud volitusi võimalike õigusrikkumiste kõrvaldamiseks, sh nõuda järelevalvealustelt asutustelt teavet ja selgitusi ning teha neile ettepanekuid rikkumiste kõrvaldamiseks.

III Kokkuvõte

10. Kokkuvõtvalt leian, et Saue Vallavalitsuse 24.07.2007. a. määruse nr 04 „Lapse koolieelsesse lasteasutusse vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise kord“ § 2 lõige 4 on põhiseaduse ja seadusega kooskõlas.

Täna Teid õiguskantsleri poole pöördumast ja loodan, et toodud selgitused aitavad Teil oma õigusi paremini mõista. Ühtlasi teatan, et lõpetan Teie avalduse menetlemise.

Lugupidamisega

Indrek Teder